

Сергій Кулешов
ORCID: 0000-0003-1950-9651

ЦІКАВИЙ РЕЧОВИЙ ДОКАЗ СПІЛКУВАННЯ НУМІЗМАТІВ К. В. ГОЛЕНКА ТА В. О. АНОХІНА

INTERESTING MATERIAL EVIDENCE OF NUMISMATS COMMUNICATION K. V. GOLENKO AND V. O. ANOKHIN

Нещодавно, переглядаючи свою домашню бібліотеку, я знайшов невеликий (на чотирьох сторінках) передрук повідомлення з третього випуску румунського часопису «Студії та дослідження з нумізматики» («Studii și Cercetări de Numismatică») за 1960 рік. Автором матеріалу «Монета з міста Томи, знайдена в Іжевську» був відомий російський нумізмат Костянтин Володимирович Голенко (1929 – 1975 роки життя). У цьому повідомленні автор розглядає бронзову монету (вага – 11, 53 гр.), карбовану в місті Томи у часи правління римського імператора Александра Севера, і яку знайшли на околицях міста Іжевськ наприкінці 1950-х років (на той час Іжевськ – столиця Удмурдської автономної республіки РРФСР). Наявність цієї монети у віддаленому Приураллі К. В. Голенко пояснює так: у північні райони Чорного моря монета могла потрапити разом з добиччю, захопленою готами під час одного з вторгнень (найвірогідніше у 258 р.), а звідти (вже як прикраса) – на землі околиці сучасного Іжевська. Це трапилося, ймовірно, у другій половині III ст. н.е. або на початку IV ст. н.е. в результаті або племінних переміщень, або міжплеменного обміну.

Але цікавим передрук є не тільки його змістом. На титульному його аркуші є напис російською мовою «Владлену от автора». А у конверті до статті була та сама монета міста Томи. Передрук і монету я отримав як подарунок від видатного українського нумізмата Владилена Опанасовича Анохіна (1930 – 2019 роки життя). Але моя пам'ять не зберегла відомості про час та обставини цієї події. Найвірогідніше це було десь у 1970-х рр., коли я колекціонував античні монети й інколи бував у Владилена Опанасовича вдома, де він надавав мені допомогу в атрибуції монет і показував спеціальну літературу. Іноді він дарував мені книжки з історії й нумізматики та якісь монетки.

Невідомо також, коли К. В. Голенко передав ці речі В. О. Анохіну. Можливо, це було під час особистої зустрічі цих учених на конференції або при наданні В. К. Голенком рукопису однієї зі статей до збірника «Нумізматики и сфрагистика», відповідальним редактором якого був Владилен Опанасович.

Виникає питання: як ця монета могла опинитися у К. В. Голенка. Цю монету до музею Удмуртії приніс житель Іжевська разом з декількома предметами античного часу. Вони були розкидані на невеликій території на

*Тези доповідей II Міжнародної наукової конференції «Історія, археологія, інформаційна, бібліотечна та архівна справа: актуальні проблеми науки та освіти»,
13 – 14 травня 2021 р*

.....

околиці міста, яке згодом виявилось могильником римського часу. Оскільки монета не зацікавила музейників, то К. В. Голенко, мабуть, придбав її для дослідження. До того ж він ще й з юнацьких літ колекціонував античні монети.